

Principiile eticii întreprinderii

Prof. univ. dr. Raisa RADU

Lucrarea tratează aspecte ale eticii întreprinderii (pentru spațiul anglo-saxon se utilizează termenul de etică a afacerilor), urmărind diferite probleme: noțiunea de etică economică, legitimitatea normelor, aspecte morale ale economiei de piață, sarcinile eticii întreprinderii, principii etice în conducerea organizației. Pe lângă prezentarea de concepte – morală, etică, valori, norme, în carte este schițat și modelul „omului economic” (Homo economicus).

Rodica-Maria Tanțău

Grundlagen der Unternehmensethik

București, Editura ASE, 2005

Se remarcă apariția în Editura ASE a manualului intitulat *Grundlagen der Unternehmensethik* (Principiile eticii întreprinderii), destinat studenților de la facultatea „Administrația afacerilor cu predare în limbi străine”, autor prof. univ. dr. Tanțău Rodica-Maria.

În cadrul capitolului „Etica conducerii” este tratată și problema motivației muncii (subcapitolul 4.9), urmărindu-se componența sa morală. Menționăm ca fiind deosebit de importantă analiza persoanei ca punct de plecare al răspunderii morale în conducerea organizației (capitolul 7).

Semnalăm că autoarea prezintă punctul actual de vedere în legătură cu dimensiunea economică a eticii, respectiv împletirea dintre economic și etic, rezultat care duce la o mai bună înțelegere a eticii conducerii, lucru deosebit de important în viața organizației.

În cazul analizei categoriilor de „dreptate” și „libertate” se precizează că dreptatea nu trebuie privită numai ca o acțiune individuală, legată de o persoană, ci trebuie să se refere la o „ordine corectă a relațiilor dintre oameni”. În contrast cu dreptatea, libertatea este o valoare care nu provine din esența socială a individului, ci din individualitatea lui. Libertatea permite individului să transpună practic în realitate preferințe „altruistice”. Noțiunea de dreptate definește nu numai un drept individual, ci și un principiu special (subcapitolul 2.2).

Urmărindu-se problema noilor factori de influență din punct de vedere etic asupra normelor (capitolul 2.6), se evidențiază că normele sunt manifestări sociale necesare și instrumente ale vieții în comun a indivizilor și iau naștere din necesitățile sociale. În concluzie, comportamentul economic trebuie canalizat prin normele sociale.

Analiza conducerii organizației cuprinde aspectele pe care etica afacerilor le imprimă acestui sector (capitolul 4). Pe lângă calitățile personale ale șefului, este necesar a fi luați în considerație și alți factori, ca de pildă: autoritatea deosebită, aplicarea de procedee de conducere, legăturile sociale favorizate – elemente care joacă un rol important într-o conducere de succes. Forța de conducere are în vedere și o răspundere juridică.

O temă actuală în momentul de față este protecția mediului. Ea este din ce în ce mai mult luată în seamă de către firmă. Angajații sunt sensibilizați în privința aspectelor de natură economică, iar politica de stat privind protecția mediului realizează proiecte din ce în ce mai variate în acest domeniu (subcapitolul 3.7). Legată de protecția mediului este și utilizarea rațională a resurselor naturale. Aceasta înseamnă că fiecare generație are obligația de a le asigura pentru generația următoare. O altă problemă a viitorului, cu rădăcini actuale, este și aceea a reciclării materialelor, devenind astfel un mijloc de îndepărtare a poluării aerului, a apelor, a scăderii fertilității solului. Înțelegerea științifică a resurselor Terrei poate frâna aspectele negative ale exploatării planetei.

Protecția mediului are un rol important și în privința culturii întreprinderii. În încheierea capitolului se subliniază că o economie de piață modernă trebuie să

aibă în vedere nu numai elementele sociale, ci și condițiile importante din punct de vedere ecologic.

Cu multă atenție este tratată în acest manual o temă modernă în momentul de față, și anume cultura întreprinderii (capitolul 7). În cadrul acestei culturi se dezvoltă valori importante, cum ar fi: încrederea, răspunderea, integritatea, care pot asigura legăturile firmei cu lumea afacerilor. În cadrul Codexului întreprinderii (culegerea de reguli necesară pentru o bună conducere a firmei) este necesar a fi cuprinse și reglementări privind corupția, respectiv prin ce metode se poate lupta împotriva acestui flagel. Această acțiune împotriva corupției trebuie să constituie și un element legat de procesul de decizie al firmei (capitolul 5).

În concluzie, considerăm că acest manual abordează corect principalele probleme legate de etica întreprinderii (etica afacerilor), contribuind la stimularea interesului studenților privind comportamentul organizațional, în vederea asigurării unei conduite realiste și responsabile în economia de piață.

Suntem de părere că autoarea are meritul că atrage prin această lucrare atenția tineretului asupra unor probleme foarte importante astăzi și anume: strategia întreprinderii în economia de piață și protecția mediului.

În încheiere ne exprimăm părerea că manualul prezentat poate constitui un îndreptar în special pentru tineri de a-și fundamenta un ideal moral, în funcție de care să poată deosebi „ce este bine” de „ce este rău”.